

Studentaskúlin

Ferð eftir ferð er 14. sum kunnugt komin við grovum og oftast grundleysum álopum á studentaskúlan. Seinasta álopið var lesarabrevið »Hin danski studentaskúlin í Føroyum«.

Hesi álop á skúlan, ið eisini mugu roknast fyri álop á lærararnar, ið sjálvir hava skipað undirvísingin, eru ein vánalig tókk at veita teimum fyri tað ótakksama arbeiði, tað hevur verið at baksast úti á Skansa nú í 20 ár. Hetta áttu gamlir næmingar ikki at latið gingið um seg, og vit eru tí nakrir, ið ætla at tala at. Tí fer 14. Sept. at halda fram á sama hátt sum nú, verður endin, at illvilji móti skúlanum verður skaptur hjá teimum, ið ikki betur vita.

Skúlin verður kallaður útlendskur. Lat okkum hyggja at hvat har verður lært so fáa vit at siggja hvussu útlendskur hann er. Á matematisku deild er høvuðsgreinirnar matematik, fysik og kemi. Á nýmálsigu deild enskt og týskt. Á báðum deildunum verður so hartil lært franskt, danskt, søgu, náttúrufrøði, fornaldarfrøði og føroyskt (latin bert á nýmáls-.)

Studentaprógvioð verður av øllum roknað fyri eitt internasjonalt prógv. Á okkara skeiði verður lært umleið tað sama, sum í londum, ið hava hesa skúlskipan.

At børn skulu verða vand upp í ein tjóðskaparligan anda á studentaskúlum í hinum norðanlondum er nakað heilt nýtt, sum greinskrivarin man hava tikið úr sínum egna barmi. Nei, komið ikki við beinleiðis lygnum tí tað veksur ikki um álitid á tykkum. At venja børn upp í einum tjóðskaparligum anda er sanniliga ikki uppgávan hjá nøkrum studentaskúla í norðanlondum, tað er uppgávan hjá háskúlum, barnaskúlum o. ø. Uppgávan studentaskúlans í øllum londum er umframt at veita ungfolki ein ávisan lærdom at gera tey búgvín. Tí verur studentaprógvioð á norsktum og dansktum eisini kalla »en modenhedsprøve«. Hetta veit blaðstjóri 14. Septembers, og átti tí ikki at loyvt slíkum tvæli í blaðið sínum, men mangt er í neyðini nýtt.

Men aftur til hin føroyska studentaskúlan. Í matematikk, enskum, týskum, náttúrufrøði, fornaldarfrøði, fronskum og latini skuldi einki verið at funn ist at. Har er alt samsvarandi krøv aðrastaðni. Í náttúrufrøði er tað at siga, at lerd verður føroyskt jarðfrøði og val av føroyskari vinnulæru. Har í Danmark verður lerd danskt, í Noregi norsk o. s. fr.

Eftir eru søga, danskt og føroyskt. Í søgu verður lært av litid av Føroya søgu og óvmikið av Norðurlandasøgu. Í hesum fori er segulæranin umborin. Í lötuni er eingin nýtilig Føroya søga fyri studentaskúlan, uttan tað ið danin J. Steining hevur skrivað í verkunum um Føroyar. Um serpent av hesum varð gjørt, kundi tað verið nýtt í skúlanum til okkurt betur fæst. Segulæranin hevur hvørki tíð ella møguleikar til at skriva nakra Føroya søgu.

Í dansktum koma næmingarnir í samband við danskan, norskan og svenskan skaldskap.

Í føroyskum verður byrjað frá grundini við norrønum. Hin norrøna málæran verður lærd væl og virðiliga, vist verður á munin millum hina norrønu og føroysku málæruna. Síðan verða línin fornbrøv úr Diplomatarium Færoense, lærari og næmingur flæna í felag, hvat er føroyskt, norrønt, norsk o. s. fr. Síðan verða línin kvæðini, sagnir og at enda hópur av føroyskum yrkingum, prosastubbum og skaldsagan Føðgar á ferð. Hartil verður listið úr

islensku lesibókini hjá Jóni Helgassyni og Janussi Óssurssyni.

At føroyska pensumið er nógv størri enn tað danska kann einhvør vissa sær um við at spyrja næmingarnar sjálvir. Tað er kanska hesin parturin av bitanum, ið er ov harður fyri tjóðveldis- tenn at gnaga, og tí senda teir heldur børn síni á Soro o. a.

Mangir av teim ungu føroyingum, sum í hesi tíð koma aftur við útlendskum studentaprógvioð, koma aftur fullir av vanvirðing fyri føroyskari mentan, føroyskum viðurskiftum yvirhøvur og fyri tí føroyska studentsprógvinum.

Er hetta tað, tjóðveldismenn kalla betri úrlit enn tað á tí føroyska studentaskúlanum, er tað best, teir fara av landinum saman við børnunum, teir sendu av landinum.

Vit, ið gingið hava á skeiðinum, kenna okkum bert hava havt gagn av tí. Okkum er t. d. vist á dyrgripir í føroyskum skaldskapi, gomlum sum nýggjum, soleiðis at vit hava kent okkum glaðar yvir at eiga teir. Hvønn lut í hesum fáa tey, ið ganga í skúla uttan fyri Føroyar? — Ongan!

Vit eru lærarunum takksamir fyri strið teirra og siggja gjølla, tilverri kanska ikki fyrr enn aftaná, hvussu torført tað mangan hevur verið og er hjá teimum. Vit ynskja gamla stjórnanum Th. Nygaard til lukku og halda, at hann hevur annað uppiborið, nú hann fyllir 60 ár, enn eina útspillingargrein móti skúlanum, hann hevur leitt í 21 ár.

Gamlir næmingar.

Havið og Vit

seinasta er sera áhugavert at lesa. Hann tekur eina samanmeting fyri 6 tær størstu skipahavnirnar í Føroyum í árinum 1927, og har siggja vit, at Klaksvík við 19 skipum veiður meira enn Vágur við 27 skipum. Vit siggja, at Klaksvík hevur meira enn 200 skp-meira uppá skipið í meðal, enn hinar skipahavnirnar í Føroyum. Hann endar bókina við einum litlum statistikki yvir, hvussu nógv norðoyarskip hava veitt av tí samlaði veiðingdini frá 1900 til 1956. Lat meg taka 3 dømi: Á 1900 fáa norðoyarskipini 4.4 % av allari tí føroysku veiðini. 1931 fáa tey 17 % og í 1956 fáa tey 26.7 % ella meira enn fjórðingin av øllum tí, sum veitt var í Føroyum tað árið.

Jú, sanniliga er henda bókini verd at lesa, so eg vil halda, at tað er bert rimiligt, at hvørt einasta hús í Norðoyggjum og annaðhvørt hús í hinum partinum av Føroyum keypir sær hana. Hon er fyrst og fremst Norðoya, men eisini fyri ein part Føroya søga fyri tey seinastu 100 árin. Og sum sagt. Hon er skrivað av einum skilamanni, sum hevur haft bæði hug og hegni til at greiða hetta størverk úr hondum.

Johan Nielsen.

Heldur tú ikki Sosialin

So bílegg hann hjá postverkinum !

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantórið.

Grót og skervur megu verða goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

FRODBIAR SÓKNAR KOMMUNA

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Ungdómurin

Tað var áhugavert at hoyra teir ymisku luttakararnar í tjakinum, sum útvarpið hevði yvir evnið »Ungdómur og fritíðin, og hvussu skulu vit koma ungdominum til hjálpar«.

Hesir tjakfundir eru nakað av tí besta, ið útvarpið er komið við, og vónandi halda teir fram við hesum góða tiltaki. Tað kundi kanska verið roynt at fingið ung aktiv ítróttafólk, kvinnur og menn, at luttaka og soleiðis fingið teirra hugsan við, og kundi tá betur møguleiki verið at funnið fram til, hvat tað er, sum ger, at so fá halda áfram allan veturin í hesum ymisku feløgum.

Hugsað má verða um, at í dag krevur ungdomurin meira enn bert fyri 10 árum síðani, tí krevst nógv av teimum, ið standa á odda, og rætt var tað, sum Martin Holm segði, at oftani var tað so, at tá ið ein ikki longur er aktivur, leggur ein heilt frá sær, og istaðin verður valdur ein ungur maður, og gloynt verður at verða honum til hjálpar.

Nógv varð tosað um dans; men ikki haldi eg, at ungmanna feløg kunnu haldast uppí við dansi, tað má meira til enn tað, og tí krevst at fáa eitt samarbeiði í lag millum tey feløg, sum eru livandi allan veturin og tey, sum ganga heldur trekt. Hetta vil vera til frama fyri allan ungdom í Føroyum, og tað má vera uppgávan, í felagsskapi at finna fram til, hvat gerast skal fyri at samla fjøldina og ikki bert nokur einstök. Og hetta kann gerast. Eg haldi, at hetta má vera ein uppgáva hjá ISF, sum so væl skipar fyri landskapping og øðrum um summaríð. Teir skuldu eisini gjørt eina roynd um veturin.

Í innleiðingi helt Martin Holm fyri, at tær sosialu lögirnar høvdu sín ávirkan á ungdomin. Til hetta er at siga, at sjálvandi mátti hetta um sosialu lögirnar koma við; men tey ungu, sum bliva oyðiløgd av sosialu lögum, munu vera fá, tí tær eru gjørdar fyri gomul, sjúk og neyðstødd og ikki fyri ein frískan ungdom.

Sum heild ein góður tjakfundur, sum krevur framhald, men næstu ferð orðvisi — við ungum aktivum ítróttafólki. Aktivur.

Hvør hevur sina framtíð

at gleða seg til -
at stúra fyri -
at tryggja -

Snúgvíð tygum til ein HAFNIAMANN

Tryggingarsambandið
FØROYAR
Tórshavn, Tlf. 1090.

Umsjónarmaður:
JOHN SIVERTSEN
í Kristnastovu, Tlf. 1721

Framhald frá 1. síðu.
firði, og mátti Tróndur tí fara eftir ferðafólkunum. Samstundis biðaðu ferðafólk í heilar tveir tímar á Toftum eftir Tróndi.

Tað ber nú til at geva boð gjøgnum telefon, tá óhapp er fyri, men tað sýnir ikki at vera nokur serlig skundacervice hjá teim feløgum, sum hava einkarrætt til strandfarasigling.

Sildaskipini. Elisabeth er komin inn av 3. túri við 425 tn. og hevur 1653 til samans, Havfarið av 4 túri við 415 tn. og hevur nú 1524 tn. Vestfart av 2. túri við 588 tn. og hevur nú 1159 tn. tils.

Í happingarátinum hesaferð fullu tær 5000 kr. á nr. 52.